

**Nabożeństwa w naszej parafii
Wrzesień 2017**

02.09 sobota	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Wsienoszczoje Bdienije.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
03.09 niedziela	Niedziela XIII po Pięćdziesiątnicy. Święta Liturgia.	godz. 8³⁰, 10⁰⁰
05.09 wtorek	Zakończenie Święta Zaśnięcia Najświętszej Bogurodzicy. Św. Liturgia.	godz. 9 ⁰⁰
06.09 środa	Św. Kapłana męczennika Maksyma Gorlickiego Św. Liturgia. Spotkanie Seniorów Parafii. Akatyst za dusze zmarłych.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 18 ⁰⁰
09.09 sobota	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Wsienoszczoje Bdienije	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
10.09 niedziela	Niedziela XIV po Pięćdziesiątnicy. Święta Liturgia. Rozpoczęcie Roku Szkolnego w Punkcie Katechetycznym.	godz. 8³⁰, 10⁰⁰
11.09 poniedziałek	Ścięcie głowy św. Jan Chrzciciela. Święta Liturgia.	godz. 9⁰⁰
13.09 środa	Złożenie Pasa Najświętszej Bogurodzicy Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Akatyst do Najświętszej Bogurodzicy.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 18 ⁰⁰
16.09 sobota	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Wsienoszczoje Bdienije.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
17.09 niedziela	Niedziela XV po Pięćdziesiątnicy. Święta Liturgia.	godz. 8³⁰, 10⁰⁰
20.09 środa	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Wigilia święta Narodzenia Najświętszej Marii Panny. Wsienoszczoje Bdienije	godz. 9 ⁰⁰ godz. 18 ⁰⁰
21.09 czwartek	Święto Narodzenia Najświętszej Marii Panny. Święta Liturgia.	godz. 9⁰⁰
22.09 piątek	Św. św. Bogoojców Joachima i Anny Święta Liturgia.	godz. 9⁰⁰
23.09 sobota	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Wsienoszczoje Bdienije.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
24.09 niedziela	Niedziela XVI po Pięćdziesiątnicy. Święta Liturgia.	godz. 8³⁰, 10⁰⁰
26.09 wtorek	Wigilia święta Podwyższenia Krzyża Pańskiego. Wsienoszczoje Bdienije	godz. 18⁰⁰
27.09 środa	Święto Podwyższenia Krzyża Pańskiego. Akatyst do Życiodajnego Drzewa Krzyża Pańskiego.	godz. 9⁰⁰ godz. 18⁰⁰

Prosimy o ofiary do skarbonki na pokrycie kosztów druku gazetki.

W Naszej Parafii

Parafia Prawosławna św. Jana Klimaka w Warszawie, 1 września 2017, nr 9/102

Święto Podwyższenia Życiodajnego Drzewa Krzyża Pańskiego

Troparion, ton 1:

Zbaw, Panie, lud Twój
i pobłogosław dziedzictwo
Twoje, zwycięstwem
prawowiernych nad
przeciwnikami obdarzaj
i przez Krzyż Twój
ochraniaj społeczność
Twoją.

Kontakion, ton 4:

Podniesiony dobrowolnie
na krzyżu Chryste Boże,
daj swoje miłosierdzie
swemu nabytemu nowemu
dziedzictwu, daj ludowi
swemu moc zwycięstwa
nad wrogami, gdyż ma on
moc Twego oręża pokoju,
niezwyciężony znak
zwycięstwa.

Megalinarion:

Uwielbiamy Ciebie, Dawco Życia Chryste, i czcimy Krzyż Twój
święty, przez który wybawiłeś nas z wrogiej niewoli.

Istota święta jako ukazanie tajemnicy Krzyża - ceny zbawienia człowieka.

Znak krzyża był obecny w chrześcijaństwie od śmierci Jezusa. W początkach Kościoła nieraz przyjmował formę kotwicy albo trójzębu. Jako przedmiot kultu upowszechnił się i nabrał znaczenia po roku 313. W tym bowiem roku, według przekazu, cesarz Konstantyn Wielki, przed bitwą z uzurpatorem Maksencjuszem, zobaczył na tle słońca znak krzyża i słowa "w tym znaku zwyciężysz". Poza tym tenże cesarz zniósł karę śmierci przez ukrzyżowanie.

Do VI w. na krzyżu nie umieszczano postaci Chrystusa. Także później nie ukazywano Jezusa umęczonego, lecz chwalebego: jako Króla z diademem zamiast cierniowej korony na głowie, albo jako Arcykapłana, albo jako Dobrego Pasterza. Od wieku XII pojawia się motyw cierpienia. Od tego czasu aż do dziś w Kościele łacińskim zwykle używany jest krzyż gotycki, pasyjny, który wskazuje na mękę i śmierć Chrystusa jako cenę zbawienia. W tradycji prawosławnej do dziś używany jest krzyż chwalebny.

Ojcowie Kościoła podkreślali, że krzyż jest symbolem, w którym streszczają się najistotniejsze prawdy wiary chrześcijańskiej. Św. Jan Damasceński pisze: "Krzyż Pana naszego Jezusa Chrystusa, a nie cokolwiek innego, zwyciężył śmierć, zgładził grzech praojca, pokonał piekło, darował nam zmartwychwstanie, udzielił siły do wzniesienia się ponad doczesność i ponad samą śmierć, zgotował powrót do dawnej szczęśliwości, otworzył bramy raj, umieścił naturę naszą po prawicy Boga, uczynił nas Jego dziećmi i dziedzicami".

Na miejscu ukrzyżowania- Golgocie wznosiła się pogańska świątynia ku czci Wenery. Narzędzie kaźni przez przeszło 300 lat spoczywało w ziemi

W IV wieku, za panowania pobożnego cesarza Konstantyna Wielkiego do Jerozolimy przybyła cesarzowa Helena, matka cesarza. Po dłuższych poszukiwaniach odkopane zostały trzy krzyże. Cud wskrzeszenia zmarłego pozwolił ustalić, który z odnalezionych krzyży jest Chrystusowym krzyżem. W obecności patriarchy Makarego krzyż podniesiono i ukazano tłumom wiernych na cztery strony świata. Dla uczczenia pamięci odnalezienia cennej relikwii ustanowiono święto obchodzone w drugim dniu Wielkanocy. W 335 roku poświęcono w Jerozolimie bazylikę ku czci Drzewa Krzyża Świętego. Cesarzowa Helena wybudowała w miejscach uświęconych przez Chrystusa w czasie Jego ziemskiego życia około 80 świątyń. Częstkę krzyża wraz z gwoździami wywiozła do Konstantynopola, zaś pozostała część pozostawała w świątyni pw. Zmartwychwstania na Golgocie.

Te dwa wydarzenia ożywiły kult krzyża i posłużyły ustanowieniu święta Podwyższenia Krzyża Pańskiego. Od roku 335 obchodzono je nie w drugim dniu Wielkanocy, lecz 14 września. Powyższe wydarzenia wzmogły zainteresowanie teologów krzyżową ofiarą Chrystusa, ożywiła się pobożna pamięć o męce i sensie cierpienia Chrystusa. Podwyższenie Krzyża Pańskiego jest dla wiernych wezwaniem do uczestnictwa w krzyżu Chrystusowym, do wszczęcia się w Chrystusa, naśladowania Go w całym swoim życiu.

W 614 roku pogański król perski, Chozroes II, najechał na Ziemię Świętą. Ograbiał wszystkie kościoły i klasztory i wiele z nich zburzył. Wymordował również

i uprowadził do niewoli wielu chrześcijan wraz z patriarchą Jerozolimy, św. Zachariaszem. Wtedy także, według podania, uprowadzona została do Persji relikwia Krzyża świętego. 14 lat później, po zwycięstwie, jakie cesarz Herakliusz odniósł nad Chozroesem, w traktacie pokojowym Persowie zostali zmuszeni do oddania świętej relikwii. Był to rok 628. Pobożne podanie głosi, że kiedy sam cesarz chciał na swoich ramionach zanieść Krzyż Chrystusowy na Golgotę, mógł to uczynić dopiero wówczas, kiedy zdjął swoje królewskie szaty. Ze świadectwa św. Cyryla Jerozolimskiego (+ 387) wiemy, że już za jego czasów czcigodną relikwię podzielono na drobne części i rozesłano je niemal po wszystkich okolicznych kościołach.

Krzyż towarzyszy prawosławnemu chrześcijaninowi od narodzin aż do śmierci. Jest drogowskazem, znakiem zbawienia i zwycięstwa nad grzechem w sobie samym i w otaczającym nas świecie. Krzyż na mogiłach zmarłych zapewnia nas o przyszłym naszym zmartwychwstaniu. On także zakończy, według słów Jezusa Chrystusa, nasze ludzkie losy i los całego świata, gdy "ukaze się na Niebiosach znak Syna Człowieczego" (Mt 24, 27).

W sticherach mowa jest o tym, że męka Chrystusa uśmierciła szatana, że jad węża zmyty został krwią Chrystusa. W Starym Testamencie figurą krzyża było błogosławieństwo patriarchy Jakuba skrzyżowanymi rękoma, skrzyżowane ręce Mojżesza. W dniu Podwyższenia spełniło się proroctwo Dawida o hołdzie złożonym "podnóżkowi nóg Zbawiciela".

W *paremijach*, na jutrzni święta, opisany jest cud m.in. uczynienia przez Mojżesza gorzkiej wody słodką, przez zanurzenie w niej pewnego drzewa (Wj 15, 22-27). W drugiej *paremii* zawarta jest pochwała mądrości, która nazwana jest "drzewem życia" i cenniejsza jest od wszelkich kosztowności. (Pra 3, 11-18). W trzeciej *paremii* (Iż 60, 11-16) brzmi proroctwo Izajasza o wielkości i sławie Jerozolimy. W kanonie wielokrotnie podkreślana jest moc krzyża jako źródła błogosławieństwa i uświęcenia. O ile znaki i figury krzyża już w Starym Testamencie przynosiły pomoc, uzdrowienie i zwycięstwo nad wrogami, to w Nowym Testamencie moc krzyża wielokrotnie chroniła ludzkość od wszelkiego zła.

Podczas Św. Liturgii, lekcja apostołska zaczerpnięta jest z listu Apostoła Pawła do Koryntian (1 Kor 1,18-24) i mówi o krzyżu, który jest dla pogan głupstwem, ale dla wierzących jest on najwyższą mądrością, "skoro bowiem świat przez mądrość nie poznał Boga w mądrości Bożej spodobało się Bogu przez głupstwo głoszenia słowa zbawienia wierzących.

Znak krzyża rozpoczyna i kończy modlitwę chrześcijanina. W Liturgii jest gestem błogosławieństwa. Krzyż zawieszany na szyi, w mieszkaniu, w pracy, stawiany na szczytach świątyń przypomina wierzącym o ich powołaniu. Jego znaczenie staje się szkołą życia dla chrześcijan widzących w nim ostateczne zwycięstwo dobra nad złem

Święto Podwyższenia Krzyża Pańskiego jest dniem postu w związku z tym, że wspomina się w tym dniu ukrzyżowanie i śmierć Chrystusa.

Opracowanie na podstawie: "Nauka o nabożeństwach prawosławnych" wyd. diecezji białostocko-gdańskiej, 1987 r.

Ks. Piotr Kosiński